

Motivering:

Vidsträckt slotts- och odlingslandskap kring Kävlingeån med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet som sedan stormaktstiden präglats av godsförvaltningen vid slotten Svenstorp och Hviderup samt Flyinge kungsgård och de spår förvaltningen lämnat på såväl landskapets utformning som på bebyggelsens och kyrkornas utveckling inom området.

Dalgångsbygd och odlingslandskap med karaktär av slättbygd, med bosättningskontinuitet kring Kävlingeån och med en betydande koncentration av fornlämningar längs med höjdryggen söder om Lackalänga.

Uttryck för riksintresset:

Talrika fornlämningsmiljöer i form av stenkammargravar, dösar, gånggrifter från stenåldern samt bronsåldersgravfält med monumentala högar. Medeltida pilkantad vägsträckning - "Kyrkstigen". Stångby, Västra Hoby, Odarslöv, Håstad och Igelösa kyrkbyar med medeltida, senare omgestaltade kyrkor och med tillhörande välbevarat byggnadsbestånd i kyrkbyarna, skolor, prästgårdar och gatehus - företrädesvis från 1800-talet. Krutmöllans stora vattenkvarn i korsvirke och tegel av betydande industrihistoriskt intresse, stenvalvsbro. Svenstorps slott av medeltida ursprung med huvudbyggnad från I 590-talet av arkitekten H van Steenwinckel som är länets främsta exempel på den danskinfluerade Christian IV -stilen, ekonomibebyggelse i gråsten och tegel, smedja, parterrer och stor parkanläggning samt pilevall med dominerande läge i landskapet. Flyinge kungsgård med tradition som stuteri sedan medeltiden, omfattande byggnadsbestånd av skiftande ålder, i huvudsak målat i en för Flyinge typiskt gul färg.

Bronsåldershögar i krönläge utmed Kävlingeån. Hviderups tidigare befästa slott från 1620-talet, senast omgestaltat på 1920-talet med, omgivande park och rikt förgrenat allésystem, vallgravar, orangeri, ekonomi- och arbetarbebyggelse i tegel- och gråsten från 1800-talet samt mejeri och smedja. Gårdstånga medeltida kyrka som under 1600-talet kraftigt omgestaltas av Anna Brahe, monumentalt gravkor, prästgård från 1800-talet. Hviderups välbevarade hospital från 1600-talet ett av landets äldsta i sitt slag, plattgården Gårdstånga Nygård med bevarad och tidstypisk 1800-talsbebyggelse.

Gånggrift och stora bronsåldershögar längs med ådalen, betade strandängar samt spridd gårdsbebyggelse från 1800-1900-tal och ett landskap som tydligt präglats av skiftets genomförande med rätvinkliga vägnät, uppfartsvägar och enstaka alléer.

I området ingår även:

Bösmöllan från 1856, Kvarnviks valskvarn från 1800-talets senare del samt Håstads mölla. Ruinerna efter Skeglinge medeltida kyrka som övergavs efter sammanläggningen med grannsocknen Borlunda på 1860-talet samt senare rest klockstapel.